

FÖRSVARSMAKTEN

HÖGKVARTERET
PERSS/Veteran avd
Fv Daniel Sandberg
08-788 84 32 / 0721-87 92 76
e-mail: daniel.p.sandberg@mil.se

Datum
2011-09-30

Sida 1 (2)
1 bilaga

Till: Förbandschefer internationella militära insatser från år 1990
Militärobservatörer

Från: Bgen Patrik Dahle
Ordförande ÖB medaljberedning
Öv. Peter Öberg
Veteranansvarig FM

Försvarsmaktens medalj för sårade i strid (FM SiS) från 1990 till dags dato

1. Bakgrund

Den 25 mars 2011 infördes en ny medalj i försvarsmakten, sårade i strid, som för första gången delades ut till sårade från Afghanistan insatserna vid veteranceremonin den 29 maj 2011.

ÖB har beslutat att aktivt söka efter individer som kan tilldelas medaljen från år 1990 fram till dags dato. Detta utesluter inte att individer som har blivit sårade i strid tidigare kan få medaljen.

Arbetet att hitta individer som kan belönas drivs av den nyligen inrättade veteranavdelningen vid personal staben i högkvarteret med hjälp från andra intressenter och aktörer. På grund av vissa brister i dokumentationen från insatserna finns en farhåga om att vi inte hittar samtliga individer som kan komma ifråga för att få medaljen. Enligt medaljberedningens arbetsordning skall även förbandscheferna yttra sig om respektive individ ska få medaljen eller inte (tillstyrks/avslås)

2. Anhållan

ÖB medaljberedning anhåller om att ni inledningsvis och på enklaste sätt kontaktar veteranavdelningen, Förvaltare Sandberg, med information enligt nedan från de insatser ni var chef över. Se även bifogat reglemente med riktlinjer för FM SiS.

Individer

- Personnummer och namn
- Internationell insats (ex. BA 01)
- Taktisk situation
- Händelseförlopp
- Skada
- Om möjligt sidoordnad kollega/chefs yttrande
- Förbandschefens yttrande, tillstyrks/avslås, med motivering.

Under kvartal 4 2011 kommer veteranavdelningen att kontakta er för ytterligare information om respektive ärende i syfte att få fram ett så gott beslutsunderlag som möjligt till ÖB medaljberedning och ÖB.

3. Beredning av medalj ärenden

Då tillräcklig information om ett medaljärende finns lämnas denna information vidare till ÖB medaljberedning. Där bereds ärendet och ytterligare information kan begäras i syfte att kunna avge en rekommendation till ÖB som fattar beslut. I de fall ÖB fattar beslut om att tilldela en individ SiS medalj tas därefter kontakt med individen. Utdelning sker enligt särskild order från ÖB under högtidliga former.

Stockholm som ovan

Patrik Dahle
Brigadgeneral
Ordförande ÖB medaljberedning

Peter Öberg
Överste
FM veteranansvarig

Sändlista:

SMKR

Medaljreglemente för Försvarsmaktens medalj för sårad i strid samt riktlinjer för tilldelning av medaljen

§ 1 Tilldelning och utformning av medaljen

Medaljen tilldelas av överbefälhavaren.

Försvarsmaktens medalj för sårade i strid (FMMSis) är av 8:e storleken och utförs i valörerna guld och silver. Åtsidan utvisar i relief ett stolpvis ställt brutet svärd omgivet av en lagerkrans och tre öppna kronor ställda två över en. Frånsidan är utformad med texten ”MED LIVET SOM INSATS” och ”FÖR SVERIGE” i övre delen. Namn på den som har tilldelats medaljen ingraveras på horisontell banderoll i nedre delen på medaljens frånsida.

Åtsida

Frånsida, exempel

§ 2 Medalj, diplom och tilläggstecken

Medaljen bärs i ett 35 mm klucket rött (12 mm), svart (11 mm), rött (12 mm) band. Röda fält utförs i färgkod PMS 186 C och det svarta fältet i PMS Black C.

Med medaljen följer ett diplom (se bilaga 2 och 3), ett släpspanne, 30 cm medaljband och en medalj i miniatyr. Vid postum tilldelning överlämnas endast medalj i guld i originalstorlek samt diplom.

Diplomet pryds av Sveriges stora riksvapen och innehåller uppgift om datum för beslut om utmärkelsens tilldelning, mottagarens titel och namn samt i vilket sammanhang skadan eller dödsfallet uppstod. Diplomet undertecknas av överbefälhavaren.

Vid upprepad tilldelning av medaljen tilldelas endast ett diplom samt en försilvrad 8 mm hög femuddig silverstjärna vilken fästs mitt på medaljbandet.

§ 3 Vem kan få utmärkelsen

Medaljen i silver kan tilldelas Försvarsmaktens personal som blivit skadad till följd av stridshandlingar eller situationer som uppfattas som stridshandlingar, under förutsättning att skadan direkt eller indirekt är förorsakad av part i en konflikt eller liknande situation.

Medaljen i silver kan också tilldelas svensk eller utländsk medborgare som under svensk militär ledning skadas i enlighet med detta medaljreglemente. För en utländsk medborgare sker tilldelning först efter hörande med landets protokollära funktion.

Medaljen i guld kan postumt tilldelas den som stupat till följd av stridshandlingar eller situationer som uppfattas som stridshandlingar, under förutsättning att skadan direkt eller indirekt är förorsakad av part i en konflikt eller liknande situation.

För en stupad utländsk medborgare sker tilldelning först efter hörande med landets protokollära funktion.

§ 4 Utdelning av medaljen

Utdelning av medaljen i silver ska ske under högtidliga former. Ett utdelningstillfälle är årligen den 29 maj.

Postumt tilldelad medalj i guld överlämnas för stupad utom riket om möjligt vid mottagningen av den stupade i Sverige. För stupad inom riket tilldelas medaljen om möjligt i samband med Försvarens officiella kondoleans.

§ 5 Retroaktivitet

Medaljreglementet vinner kraft per skrivelsens datum. Retroaktiv tillämpning av detta medaljreglementes stadgar ska tillämpas med överbefälhavarens beslut i varje särskilt fall. Medaljen delas inte ut postumt med retroaktivitet.

§ 6 Beredning av förslag

Förslag till utmärkelse med motivering och medicinsk dokumentation insänds (med hänsyn tagen till för var tid gällande sekretesslagstiftning) av krigsförbandschef (motsv.) till Överbefälhavarens medaljberedning. Medaljberedningen remitterar *vid behov* förslaget till medicinsk expertis inom Försvarens makt. Medaljberedning framställer sin rekommendation till överbefälhavaren som beslutar om tilldelning i varje särskilt fall.

Vid postum tilldelning ska medaljberedningen, när det har fastställts att dödsfallet skett till följd av stridshandling eller situation som uppfattas som stridshandling och under förutsättning att dödsfallet direkt eller indirekt är förorsakat av part i en konflikt eller liknande situation, framställa sin rekommendation till överbefälhavaren som beslutar om tilldelning i varje särskilt fall.

Beslut om avslag att tilldela någon en medalj, kan inte överklagas.

§ 7 Bärandetillstånd på försvarens uniformer

Medaljen har bärandetillstånd på Försvarens uniformer efter för var tid gällande bestämmelser.

Riktlinjer för tilldelning av medaljen

1. Medaljen kan tilldelas den som har blivit skadad i följande konfliktsituationer:

a) Till följd av stridshandlingar eller situationer som uppfattas som stridshandling av en till Sverige fiendligt sinnad främmande makt eller organisation, under krig eller krigsliknande förhållanden, inom eller utom riket.

b) Till följd av stridshandlingar eller situationer som uppfattas som stridshandling under tjänstgöring i internationella operationer, där skadan är förorsakad av en definierad part, på platsen för den militära insatsen.

c) Till följd av terrorangrepp mot Sverige eller svenska intressen eller mot annat land eller annat lands intressen, där svensk militär personal tjänstgör.

d) Till följd av stridshandlingar eller situationer som uppfattas som stridshandling under tjänstgöring med samarbetsnation eller allierad styrka (motsv.).

e) Till följd av stridshandlingar eller situationer som uppfattas som stridshandling i förbindelse med tillvaratagandet av svenska intressen, inom eller utom riket.

2. Generella anvisningar:

a) Vid beredning av ärenden är huvudfrågan huruvida skadan är förorsakad av en av parterna i konflikten, inte omfattningen av själva skadan.

För skada som uppenbarligen konstateras vara ringa (blessyr), ska medalj inte tilldelas.

b) Skadan ska kräva läkarbehandling och patientjournal ska ha upprättats. Behandlande läkare ska på uppmaning från krigsförbandschef (motsv.) bifoga ett undertecknat utdrag ur eller en kopia av hela patientjournalen till förslaget om tilldelning av medaljen (härvid beaktas särskilt patientsekretessen).

c) Att föreslagen person deltog i direkt eller indirekt stridshandling är en förutsättning, men inte i sig tillräckligt, för att medaljen ska tilldelas. Vidimerat utdrag från krigsdagbok (motsv.), orderläget vid tidpunkten samt krigsförbandschefs (motsv.) intyg om att stridshandling varit för handen, ska bifogas förslaget om tilldelning av medaljen.

3. Exempel på skada när medalj kan tilldelas:

a) Vid direkt och/eller indirekt skada från handgemäng, projektil eller splitter.

b) Vid direkt och/eller indirekt skada av mina, fälla eller sprängladdning.

c) Vid direkt och/eller indirekt skada av kemiska-, radiologiska-, biologiska- eller brandvapen.

d) Vid direkt och/eller indirekt skada till följd av trafik-, sjö- eller flygolycka.

e) Vid direkt och/eller indirekt skada av tryck, klämning eller impuls (motsv.).

4. Exempel på skada när medaljen inte tilldelas:

a) Kylskada, allmän nedkylning och skyttegravsfot.

b) Värmeslag.

c) Matförgiftning (motsv.) som *inte* är förorsakad av parterna i en konflikt.

d) Skada av kemiska-, biologiska-, radiologiska- eller brandvapen som inte är utlösta av parterna i en konflikt.

e) Olika typer av vanliga psykologiska stridsreaktioner och stridsutmattning.

f) Sjukdom som inte är direkt förorsakad av parterna i en konflikt.

g) Skada till följd av flyg-, sjö-, eller trafikolycka, explosioner eller andra olyckor som inte relaterar till eller är förorsakad av parterna i en konflikt.

h) Skada förorsakad av den enskilde själv, med undantag av skada som uppstått i stridshandlingar och där personen inte har uppvisat grov oaktsamhet.

i) Fallskada som inte förorsakats av parterna i en konflikt.

5. Tillfällen där omständigheterna kring skadan är särskilt avgörande för bedömningen:

a) Skada till följd av fallskärmsolycka efter att eget flygplan skadats och besättning skjutit ut sig med raketstol.

b) Skada till följd av trafikolycka förorsakad av parterna i en konflikt.

c) Skada som uppkommer i *omedelbar anslutning* till att annan skadas av parterna i en konflikt (sekundära skäl).

d) Diagnosen posttraumatiskt stress syndrom (PTSD enligt diagnossystem DSM-IV eller för var tid gällande motsvarande diagnosystem.) som uppkommit med anledning av händelse definierad i riktlinje 1 (a-e), är som en utgångspunkt inte orsak till medaljens tilldelande, med

mindre än att skadan uppkommit som en reaktion på en stridsmiljö (motsv.) som går klart utöver det som en soldat kan förväntas att möta. Överbefälhavarens medaljberedning inhämtar medicinskt expertutlåtande från försvarsöverpsykiatrikern (motsv.) och/eller försvarsöverpsykiologen (motsv.) i varje särskilt fall.

e) Skada till följd av egen eld (vådabeskjutning) *i strid*, kan kvalificera för medaljen så länge projektilen (motsv.) var menad att nedkämpa motståndare eller att förstöra materiel.

f) Skada till följd av eget bristande omdöme eller skada uppkommen med anledning av brott mot vid tiden gällande säkerhetsbestämmelser och/eller gällande uppförandekod, är inte kvalificerande för tilldelning av medaljen.